

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

§. VII. Qui possint consuetudinem inducere?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

la procedit solum de prescriptione proprie dicta, & allativa domini rei alienae, qua is, contra quem praescribitur, privatur, non autem quasi praescriptione, & legis abrogativa propter clarum textum *c. fin. h. t.*

§. VII.

Qui possint consuetudinem inducere?

1719. **N**ot. nos agere de consuetudine *legali*, quae scilicet obtineat vim vel legis novae, vel simul abrogantis priorem. Et quoniam, ut vim istam obtineat, secundum dicta requiritur, quod frequentia actuum, quam consuetudo requirit, consensione libera, saltem majoris partis in idem convenientis, & animo inducendi legis obligationem, directe propter commune bonum fiat, recte sequitur ab homine privato non posse induci talem consuetudinem, praesertim legis abrogativam; id, quod etiam procedit de Principe, ut docet Suarez *l. 7. de legib. c. 3. nu. 8.* voluntas enim Principis non est *communis consensus subditorum*.

1720. Dices: privatus per praescriptionem potest se liberare ab obligatione legis; ergo potest inducere consuetudinem contra legem; patet consequenter, quia inducere consuetudinem contra legem, nihil aliud est, quam illi tollere vim obligandi vel quoad totam communitatem, vel quoad partem. Ant. prob. nam, etsi Episcopus de jure teneretur in correctione subditorum procedere *ex consilio Capituli* per *c. 1. de praescript. in 6.* tamen consuetudine a se introducta se exemit ab hac obligatione juxta *c. non est, de consuetud. in 6.*

1721. Resp. privatum per praescriptionem proprie dictam posse se liberare ab obligatione legis solum *indirecte*; non autem *directe*; hinc N. consequenter ad hujus prob. dico, inducere consuetudinem contra legem est illi *directe*, non autem *solum indirecte* tollere vim obligandi. Ad prob. ant. Resp. illum Episcopum proprie praescribendo contra jus Capituli (quo poterat exigere, ne in correctione subditorum procederet sine Capitularium consilio) solum *indirecte* exemit se ab obligatione contenta in *cit. c. 1. de praescriptione*; quatenus legitima, & proprie dicta praescriptione sustulit illius *materiam*, nempe jus Capitularium, quo stante locus

Tom. I.

erat legi, onus imponenti, ex eorum consilio procedendi; his positis:

Quaestio potissima hic est, an consuetudinem *juxta*, vel *contra* legem inducere possit communitas, quae non gaudet jurisdictione condendi legem, vel faciendi statutum. Nam, etsi non omnis habens potestatem ferendi legem, possit inducere consuetudinem, ut diximus *nu. 1719.* cum haec petat omnium de communitate, vel saltem majoris partis consensionem in idem, quod actuum frequentiam exercetur; secus tamen est in communitate, quae legem, vel statutum condere potest; quia in ea non deficit *posse consentire consensu omnium, vel majoris partis*. Ad quaestionem porro propositam responsio affirmativa est, quam tenet Suarez *l. 7. de legibus c. 9. a nu. 7. Salas D. 19. eod. sect. 6. nu. 59. & sect. 11. n. 90. Bonacina D. 1. q. 1. p. ult. §. 3. n. 13. & 28.* quos citat, & sequitur Castropalaus *P. 1. tr. 3. D. 3. p. 3. n. 4.* Tota enim ratio in contrarium esse potest, quod talis consuetudo haberet vim legis, cujus tamen constitutionem facere non potest communitas, quae caret jurisdictione, ut in praesens supponitur. Nam haec ratio non obstat.

Pro cujus intelligentia not. consuetudinem, in quantum importat frequentiam actuum communi civium consensione per longum tempus usurpatam, non obtinere vim legis *naturam suam*, & ex vi talis frequentiae etiam diu continuatae (nam hoc explicat solum de materiali consuetudo) sed ex vi, & legali voluntate Principis, ei tribuentis formaliter hanc virtutem; ut expositum est superius *nu. 1685.* quo posito:

Certum videtur, a communitate, etiam destituta jurisdictione ferendi legem, poni posse talem frequentiam actuum communi consensu liberè, ac diu continuatam animo, ut, ubi perfecta fuerit, secundum ea, quae dicit de materiali, ex legali voluntate Principis recipiat formam, seu vim obligandi, aut tollendi legem priorem; quo casu utique vim legis, vel novae, vel etiam prioris abrogativae obtinebit: atqui totum hoc fieri potest, quin talis communitas gaudeat jurisdictione ferendi leges; ergo.

Ex dict. collig. 1. consuetudinem juris indu-

A a a

indu-

induci non posse nisi à *majori parte communitatis*. Nam cum consuetudo juris supponat frequentiam actuum *ex consensu communitatis* continuatam tempore debito; hoc autem contingere non possit, nisi consentiat saltem major pars de tali communitate, consequens est, consuetudinem juris induci non posse, nisi à majori parte communitatis. Sufficit autem major pars absolute, intellige habitium, & legis capacium. Nam quod requirantur duæ medietates; speciale est in quibusdam electionibus, non in consuetudine.

1726. Collig. 2. consuetudinem inductam à *privatis*, nullatenus esse consuetudinem *juris*; sequitur ex *num. preced.* Nam sine consensu majoris partis de communitate per talem consuetudinem, velut legem ligandam, non stat consuetudo *juris* vel novi, vel etiam prioris abrogativi ex *num. priori*. Hinc Domini, qui titulum consuetudinis inductæ cogunt subditos ad quædam onera, quæ ipsi, vel majores ipsorum induxerunt sine consensu majoris partis de illa communitate, quam gravant, injustum exigunt, cum justitiæ fundamentum, quod ponunt in consuetudine, nullum sit.

1727. Dices: hoc ipso, quod per tot annos jam præstiterint ea onera, præsumi posse illorum consensum. Resp. id verum esse, quoties ea præstiterunt liberè; non autem *coacti*, & sæpius *interposita reclamazione*, qua non obstante *metu potentia, carcerum, & graviorum malorum* tacere compulsi sunt, & per patientiam tolerare, sine ullo animo per ejusmodi actus inducendi obligationem, cui non poterant mederi ipsi, etiam destituti ope Judicum, qui sæpius talium oppressionum rei sunt.

1728. Collig. 3. consuetudinem quantumcunque diurnam, non habere vim legis, & nullum tribuere jus, quæ inducta est *directè in commodum privatum*; vel *renitente communitate*, vel *vi, & potentia majorum*, vel *metu injusto*, ex quo communitas iniquè & graviter se vexandam merito præsumi potuit. Nam lex naturam suam directè respicere debet bonum commune subditorum; ergo & consuetudo, quæ pro lege recipitur. 2. quia consuetudo petit frequentiam actuum ex

consensu libero communitatis ex dictis; at hic deficit, cum ea inducitur renitente communitate, vel coacta, vi, potentia, injusto metu gravi.

Confirmatur; quia nulla consuetudo habet vim juris ex natura sua, sed dependenter à legali consensu Principis, ut constat à *num. 1685.* sed hic deficit, nisi frequentia actuum, qui exercentur à communitate, procedat ex concordia subditorum consensu expresso, vel tacito, eoque libero, & continuato ex intentione inducendi obligationem; ergo etiam deficit consuetudo juris: at ubi consensus est ex gravi metu injusto, aut ex vi, & potentia Dominorum, vel in privatorum duntaxat commodum directè extortus, deficit ratio consensus liberi cum ea intentione, ut manifestum est; cum revera potius graviter inviti sint, & reluctantes; ergo.

Collig. 4. consuetudinem *jure reprobata*, tanquam corruptelam; seu perverfam, vel ut irrationabilem, bono communitati noxiam, nullatenus esse posse consuetudinem *juris*; nam nulla consuetudo habet, aut habere potest vim inducendi novum jus, vel abrogandi præexistens, nisi rationabilis, nempe talis, circa cujus materiam spectatò communi bono Reipublicæ merito, seu justè constitui posset lex, ut diximus *num. 1645.* at circa materiam consuetudinis, sic reprobata à jure, non potest merito, seu justè constitui lex, ut ex se liquet; ergo.

Collig. 5. nullam consuetudinem habere posse vim juris relatè ad communitatem, *incapacem obligari à Principe*, à cujus consensu legali frequentia actuum formaliter accipit vim legis, seu quod recipiatur pro lege. Contradictionem enim implicat obligare inobligabilem; ex quo colliges, ut consuetudo obtineat vim legis, requiri in eadem communitate, à qua inducitur, passivam capacitatem obligationis ab illo, à cujus consensu pendet in obtinenda vi legis.

Collig. 6. non tantum non esse consuetudinem *juris*, quæ à laicis, quæ talibus, exercetur contra immunitatem Ecclesiasticam, non modò in personis, sed & in bonis Ecclesiasticis, contra exemptionem Clericorum, & immunitatem Ecclesiasticam; sed omnia etiam acta, quæ fun-

fundantur in eo jure, prætextu talis consuetudinis, esse nulla, & irrita, imò & injusta, & iniqua. Ratio est ex *preced. num.* Nam exemptio, & immunitas; quæ afficit personas; & bona Ecclesiastica, tollit illis passivam capacitatem obligationis à jurisdictione laica, quâ tali, ut constat ex dict. à *num. priori*: ergo nullum jus, aut jurisdictionem laicis adversus ea tribuit; actus autem jurisdictionis exercitus à carente jure, seu jurisdictione, nullus est, imò injustus; & iniquus; ergo.

1733. Accedit, quòd talis consuetudo, seu praxis (quam dicunt jam receptam) causet omnibus propè conditionibus ad substantiam consuetudinis legalis, necessario requisitis; inter quas est consensus communis per eam obligandæ; & quidem *liber, non extortus* vi; potentia, injuriis; *continuatus*, seu non interruptus, *commune bonum directe questum*, &c. Hæc autem in communitate Ecclesiasticorum obliganda per talem laicorum consuetudinem nullatenus reperiri; plus, quam certum est, ut constat orbi; ergo.

ARTICULUS IV.

De legitima consuetudinis effectibus.

1734. Inter effectus consuetudinis, quæ nimirum rationabilis est; & legitime præscripta, numerantur *obligatio, nova legis inductio, præexistentis abrogatio*; aut etiam *actuum irritatio*, ac demum etiam *juris interpretatio*. Hanc porro vim inesse tali consuetudini aperte constat ex *c. fin. h. r.* ibi: licet longævæ consuetudinis non sit vilis autoritas, non tamen est usque ad eòdè valitura, ut juri positivo (nimirum humano,) debeat præjudicium generare, *nisi fuerit rationabilis; & legitime præscripta*; de jure etiam civili constat ex dictis à *num. 1634.*

§. I.

An, & qualem obligationem pariat consuetudo?

1735. Cum legitima consuetudo pro lege recipiatur, ex *num. 1634.* lex autem habeat vim obligandi naturaliter ex *num.*

Tom. I.

233. vis eadem tribuenda est consuetudini legitimæ. Quæstio autem est. 1. an possit dari consuetudo juris *merè* pœnalis, nimirum obligans ad solam pœnam determinatam? affirmativam meritò tenet Suarez *l. 7. de legibus c. 16. à. n. 2.* Nam obligare ad pœnam tantum, eamque determinatam ex se nullam formaliter, aut illativè continet repugnantiam, cum id reperiat in lege, quæ dari potest *merè* pœnalis; ergo communitas per tempus jure definitum liberè poterit continuare frequentiam actuum animò; ut si quis secus egerit, teneatur ad certam pœnam.

Altera quæstio est, an consuetudo unitus communis obliget aliam ab illa penitus distinctam? Resp. negativè cum Suarez *tit. num. 6.* Nam sine animo obligandi, seu inducendi obligationem in communitatem dependentem à legali consensu Principis, non stat consuetudo juris, seu obligans ex *num. 1683.* hic autem animus esse non potest in una communitate in ordine ad alios, qui non sunt membra talis communis, tum quia sic intenderet obligare alios, ab ipsa inobligabiles; tum quia legalis consensus Principis non tendit ad aliam communitatem, ac eam, quæ consuetudinem illam introduxit.

1737. Quæstio 3. est, an Judex alicujus loci, vel civitatis sequi possit in decidendis causis sui fori, consuetudinem alterius loci, vel civitatis, quando in proprio ad ejus causæ decisionem non suppetit lex, statutum, aut consuetudo propria? Resp. affirmativam approbari *c. Cum olim, de consuetud.* ubi dicitur: *in attribuendis officiis nova dignitati, servandam esse consuetudinem vicinarum civitatum; & si hæc diversa fuerint, eligendam magis rationabilem, & aliis non præjudicantem*; ac in *c. Super eo, 22. de censibus*, ibi: *tibi duximus respondendum, quòd illud observare tenetur* (nimirum in Provincia Compostellana, de novo ad jurisdictionem Ecclesiæ Archi-Episcopi Compostellani conversa) *quòd in vicinis Provinciis observatur.*

Not. tamen, ad hoc non obligari dictos Judices necessitate legis, sed convenientiæ, ac æquitatis, ut observat Salas *D. 19. sect. 14. num. 102.* Nam consuetudo unius loci, aut communis non extenditur ad diversum locum, vel personam

A a a a

ex